

MAHOMED – PROFILUL UNUI PROFET

Pr.Lect.Dr. Dan Sandu

Activitatea lui Mahomed și întreaga perioadă de început a islamului prezintă un hiatus de un secol și jumătate sau chiar două secole în ceea ce privește izvoarele scrise. Preceptele Profetului au fost răspândite inițial prin viu grai. Cu vremea, ele au fost notate arbitrar, fără a avea un caracter sistematic. Multe documente folosite de islamologi reprezintă compilații și antologii târzii, redactate la o generație după moartea Profetului¹. Personalitatea lui Mahomed a inspirat întotdeauna pe musulmani și a constituit un subiect de studiu, admirație și controverse pentru cercetători. Cei mai mulți consideră că ea nu poate fi încadrată într-un anumit gen și orice încercare de tipologie a căzut repede în desuetudine. Pentru un musulman, Mahomed a fost un vas ales, eminentamente pregătit de Allah pentru slujirea de apostol și, idealizat de urmașii Săi, a devenit „cel mai bun dintre bărbați, cel mai ales caracter, cel mai nobil descendent, cel mai bun vecin, cel mai binevoitor, om de încredere, care s-a păstrat curat de orice întinare și moravuri corupte, prin superioritate și noblețe, astfel încât a fost cunoscut în popor ca ‘Singurul vrednic de încredere’ datorită calităților pe care Dumnezeu le-a sădit în el”².

¹ Unul dintre motive este acela că mediul în care-și desfășoară activitatea este analfabet. Mai târziu, acest înțeles a fost completat cu cel referitor la statutul arabilor de neam fără revelație. „Termenul «ummi» din Coran nu înseamnă numai „analfabet,, ci face referire la corespondentul evreiesc care desemnează poporul «fără Scriptură», adică fără revelație”; la Jacqueline Chabbi, *Histoire et tradition sacree; la biographie imposible de Mahomet*, în „Arabica. Journal of Arabic and Islamic Studies”, E.J. Brill, t. XVIII, 1996, p. 191. De aici expresia folosită pentru evrei și creștini de „popoare ale cărții”. Unii consideră că, totuși, Mahomed nu ar fi putut face comerț dacă nu știa scrisul și cititul, chiar într-o formă elementară. Ideea „analfabetismului” a fost pusă pe seama Profetului chiar de musulmani pentru a susține învățătura despre Coranul „dictat” din cer în mod miraculos. Ceea ce este cert este că el nu a citit Biblia, dar a ascultat deseori istorisiri din ea în timpul peregrinărilor în mediul creștin.

² Ibn Ishaq a alcătuit prima biografie a Profetului. Textul original s-a pierdut dar s-a păstrat într-o versiune abreviată a lui Ibn Hisham (+834), numită *Sirat un-Nabi*,

Profilul fizic

Textele islamice clasice, aparent autentice din punct de vedere istoric, fac o descriere a profetului, fără a idealiza ceva din portretul lui fizic, datorită poziției lui privilegiate în religia islamică. Potrivit acestora, Mahomed era de înălțime medie, poate puțin mai înalt. Umerii și pieptul erau largi și era bine construit, cu mâini lungi și picioare puternice, cu fruntea înaltă și proeminentă. Avea nasul acvilin și ochii mari, negri, cu reflexii brune. Părul era lung și drept, puțin ondulat la capăt, cu barba deasă. Obrajii generoși, puneau în evidență gura destul de mare, care se deschidea într-un zâmbet plăcut.

Mergea întodeauna grăbit, ca și cum ar fi coborât un deal, încât multora le era greu să se țină de el. Când schimba direcția, o făcea cu întregul corp.

Era un om trist, petrecând adeseori perioade lungi în tăcere și gânduri profunde. Cu toate acestea, nu stătea niciodată, ci întotdeauna era ocupat cu ceva. Nu vorbea decât dacă era nevoie. În ce spunea se făcea înțeles ușor, deși vorbea repede, ducând fraza de la început până la sfârșit. Avea un control desăvârșit asupra propriilor sentimente. Când era nervos, se întorcea în altă parte, când era mulțumit își pleca ochii. Timpul îl drămuia în funcție de cele ce i se cereau. Era plin de tact în relațiile cu oamenii. Putea fi uneori sever, deși nu era dur, ci blând. Râsul era mai mult un zâmbet.

Îi plăceau copiii și se înțelegea bine cu ei. Și-a văzut copiii murind de mici, ceea ce i-a adus multă suferință. Întreaga afecțiune a îndreptat-o către fiul său adoptiv, Zayd. A fost legat și de vărul lui mai tânăr, Ali ibn Abu Talib, dar și-a dat seama că Ali nu avea calitățile unui viitor om de

tipărită la Göttingen, în 1859, tradusă în germană ca *Des Leban Mohammeds*, Stuttgart, 1864 și *The Life of Muhammad*, translated by Alfred Guillaume, Lahore, Oxford University Press, 1955, p. 81, din care cităm. Ea devine principala sursă a tuturor biografiilor de mai târziu. Valoarea ei constă în special în eliminarea multora dintre legendele circulate oral pe seama eroului, incluzând chiar evenimente dinainte de nașterea lui, pentru a putea fi așezat dacă nu deasupra, cel puțin pe același plan cu Iisus și Moise; cf. Bernard Lewis, *Islam in the West*, Oxford University Press, Oxford, 1993, p. 93.

stat. O iubea mult pe nepoata sa, Umamah, pe care o purta deseori pe umeri, la vremea rugăciunii, așezând-o jos când trebuia să facă prostrații. Se cobora ușor la mintea copiilor, cu care se juca și îi mângâia când erau triști.

A câștigat respectul și încrederea oamenilor datorită principiilor lui religioase și unor calități cum ar fi curajul, imparțialitatea, fermitatea, perseverența și severitatea temperată de generozitate. În plus, avea un fel anume de a fi, care a câștigat afecțiunea și devoțiunea oamenilor.

Alegerea divină

Ca în cazul marilor eroi ai omenirii, Mahomed se crede că a avut un fel de destin providențial, fiind ales de Dumnezeu pentru lucrarea specială încă dinainte de naștere. Există sute de variante ale vieții lui în arabă, turcă, persană, urdu și chiar chineză, dar ele se bazează pe textul menționat mai sus și alte fragmente autentice, la care pietatea și respectul față de erou au adăugat o serie nebănuită de elemente fabulatorii.

Se spune despre el că ar fi avut o experiență spirituală unică încă din copilărie. Pe când era la câmp cu un prieten, la pășunat oile, doi oameni îmbrăcați în veșminte albe au luat copilul, pe atunci de aproximativ șase ani și i-au desfăcut pieptul, în căutarea a ceva misterios. Deschizându-i inima, au luat un cheag de sânge, pe care l-au aruncat. Apoi, au spălat cu zăpadă inima și întreaga cutie toracică, până ce au fost complet purificate, după care au închis-o la loc. În urma acestei intervenții, calitățile sale umane au fost amplificate, astfel încât i s-a dat certitudinea că trebuie să fie conducător și salvator al multora, vestit de însuși „Isa” (Iisus)³.

Rămas orfan de timpuriu, copilul Mahomed era luat de unchiul său, Abu Talib în călătoriile comerciale, timp în care el a avut ocazia de a întâlni, în afară de comercianți și povestitori, unele persoane vestite prin trăirea lor religioasă, pustnici din pustiurile Siriei, Egiptului sau Palestinei. Despre o astfel de întâlnire providențială se vorbește în așa

³ *Coran* 2,123 și 61,6. Evenimentul este relatat de Ibn Hisham în *Kitab Sirat Rasul Allah*, preluat de la Ibn Ishaq și redat pe larg de W. Montgomery Watt, *Muhammad at Mecca*, The Clarendon Press, Oxford, 9, pp. 33-34.

manieră încât destinul viitorului profet pare să fi fost recunoscut și de un monah creștin. Monahul Bahira locuia într-o chilie lângă Busra, Siria, unde se opreau caravanele pentru odihnă și aprovizionare. El moștenise o carte de la predecesorii săi care locuiseră în aceeași chilie, în care se făcea mențiune despre un semn secret prin care putea fi recunoscut Mesagerul lui Dumnezeu. În timpul popasului făcut de caravana lui Abu Talib, Bahira a observat un nor care-l adăpostea pe Mahomed, iar crengile copacului lângă care adăstaseră îl protejau, plecându-se. Invitându-i să cineze, Bahira l-a chemat și pe Mahomed, care rămăsese să poarte grijă de cămile. Din discuția cu băiatul, monahul a înțeles că este profet, iar acest lucru s-a confirmat când a descoperit între omoplații lui semnul profeției: amprenta unei cupe. De îndată l-a sfătuit pe Abu Talib să-l ducă înapoi în țară și să-l ferească de evrei, care, dacă-l descopereau, i-ar fi făcut un mare rău.

Căsătoria și rolul Khadijei

Istoriisrile din tinerețe sunt sărace și de cele mai multe ori imaginare. Adevărata schimbare în viața lui Mahomed a avut loc odată cu încheierea căsătoriei cu Khadija, bogata văduvă care l-a luat mai întâi drept agent în comerțul ei, datorită calităților pentru care devenise cunoscut: onestitate, credincioșie, moralitate, pentru ca mai apoi să-l ceară în căsătorie⁴. Prin căsătorie, Mahomed devine administrator și partaș oficial la bogățiile Khasidjei, care începe să-l încurajeze în demersurile lui spirituale.

Faima lui începe să crească prin probarea unor capacități neobișnuite care au atârnat mult în decizia Khadijei de a se căsători cu el. Ea a fost singura care l-a susținut în convingerea că este profetul lui Dumnezeu. Era tocmai ceea ce avea nevoie, pentru că suferea de lipsă de încredere în propriile forțe, era ezitant prin fire și influențabil. Această primă căsătorie a avut rolul de a-l convinge și pregăti pentru ceea ce avea să urmeze.

⁴ Deși se vorbește despre o diferență de vârstă semnificativă (Mahomed avea 25 de ani iar Khadija 40) aceasta pare a fi exagerată, întrucât este puțin probabil ca ea să-i fi născut într-un timp scurt 7 copii după această vârstă.

Nu există dovezi care să ateste în ce a constat pregătirea pentru profeție și în ce măsură aceasta s-a îmbinat cu activitățile lui comerciale, dar, judecând după Sura 93, 6-8, se pare că Mahomed era obișnuit să trăiască anumite experiențe personale în care a simțit ajutorul indubitabil al lui Dumnezeu: „Oare nu te-a găsit El orfan și ți-a dat adăpost? Nu te-a găsit pe tine nepăsător și te-a călăuzit? Nu te-a găsit pe tine sărman și te-a făcut bogat?” De aici s-a tras concluzia că, în anii mai puțin cunoscuți ai vieții sale, Mahomed a avut aceeași încredere în ajutorul divin, care l-a ajutat și însoțit, împotriva tuturor nenorocirilor care păreau să-i marcheze viața.

Un alt personaj care va fi avut o influență asupra lui a fost vărul Khadijei, Waraqaah bin Nawfal bin Asad, care devenise creștin și împărtășise Profetului multe dintre convingerile sale. De la el va fi aflat unele lucruri despre Scripturile creștine, care se regăsesc în Coran, într-o prezentare confuză. Se crede că acest unchi ar fi murit la numai cațiva ani, încât el nu a putut exercita vreo influență creștină asupra lui Mahomed.

Simplitatea vieții

Odată cu începutul revelațiilor, viața Profetului capătă accente ascetice; încep retrageri repetate în munți pentru meditație. Credința și încrederea absolută în Dumnezeu în vreme de lipsă și opresiune, simplitatea și austeritatea din casa lui sunt argumente în sprijinul acestei păreri. Potrivit unor *hadith*⁵ timpurii, nimic nu-i era mai plăcut Profetului decât singurătatea. Într-o anumită împrejurare ar fi recomandat unui însoțitor, în mod generic: „Renunță la lume și Dumnezeu te va iubi; renunță la lucrurile lumești și lumea te va iubi”⁶. Fondatorul Islamului a trăit o viață modestă, deși averea și faima începuseră să crească foarte repede. Potrivit mărturiilor contemporanilor, el ar fi spus „mândria mea este sărăcia!”, Un *hadith* din secolul IX, transmis din generație în generație pe baza autorității unora până la unul dintre însoțitori,

⁵ Despre cele mai însemnate *hadith*, ca și semnificația și rolul lor în religia islamică, a se vedea Muhammad Azizullah, *Glimpses of the Hadith*, The Crescent Publications, f.l., 1972.

⁶ Muzammil H. Siddiqi, *The Foundation of Early Islamic Mysticism*, M.A. Thesis, Birmingham, 1969, p. 8.

consemnează: „Profetul a dormit pe o rogojină aspră; când s-a ridicat, am văzut urmele lăsate de aceasta pe față. Apoi am spus: 'Mesagerule al lui Dumnezeu, îngăduie-ne să-ți facem un pat!' El a răspuns: 'La ce-mi folosește mie și lumii? Eu nu sunt din lume, ci doar un călător care s-a odihnit sub un copac, apoi a plecat, lăsându-l în urmă'”. Una dintre rugăciunile preferate sună astfel: „Dumnezeule, fă-mă să trăiesc sărac, să mor sărac și să înviez printre săraci”, fiind convins că în rai sunt săracii și marginalizații.

Când vorbea despre Judecata din urmă, o trata ca pe o realitate iminentă, motiv pentru care îi îndemna pe cei ce îl urmau să se abțină de la bogății și plăceri materiale, pentru că acestea nu-i sunt pe plac lui Dumnezeu. Bogățiile erau date de Dumnezeu numai unora, nu ca un semn că ar avea vreun merit mai mare sau ca să arate vreo favoare din partea lui Dumnezeu, ci pentru a le încerca credința. Trebuie să menționăm un alt eveniment potrivit căruia, un înger din cer ar fi coborât și i-ar fi spus: „Iată, acestea sunt cheile bogățiilor de pe pământ și din cer, aur și argint; poți să petreci cu ele până în Ziua Învierii și nu-ți vor înjumătăți partea care ți-a fost lăsată cu Dumnezeu”. Profetul a refuzat spunând: „Atunci când flămânzesc, mă simt deîndată sătul!”⁷ suspectând că este o încercare a credinței de către Dumnezeu. La sfârșitul vieții „Profetul nu a lăsat nimic, nici un dirham sau un dinar, nici o slugă, bărbat sau femeie, ci doar șaua catărului pe care călărea, armele și o bucată de pământ pe care a dat-o spre pomană pentru călători”⁸.

Credința, rugăciunea și viața mistică

Din viața lui Mahomed se poate trage concluzia că, prin credință, inima omului este iluminată, dar aceasta depinde mai ales de încrederea în Dumnezeu. Omul are obligația de a se încredința în toate lui Dumnezeu: „Dacă v-ați preda lui Dumnezeu cum s-ar conveni, ar purta grijă de voi ca de păsări, care dimineța pleacă flămânde, iar seara se întoc sătule”⁹. Încrederea în Dumnezeu conduce la sentimente de dragoste față de El. Se

⁷ A.J. Arberry, *Sufism. An Account of the Mystics of Islam*, George Allen and Unwin LTD, London, 1972, pp. 25-26.

⁸ *Ibidem*, p. 8.

⁹ A.J. Arberry, *op. cit.*, p. 27.

spune că Profetul ar fi afirmat: „Dumnezeu a spus: prin nimic nu se apropie mai mult de mine slujitorul meu decât prin împlinirea poruncilor pe care i le-am pus; slujitorul se apropie de Mine prin strădanie până când încep să îl iubesc. Iar când îl iubesc devin urechea lui, încât el aude prin Mine, ochiul lui, încât vede prin Mine, limba lui, încât vorbește prin Mine, mâna lui, încât ia prin Mine”¹⁰.

Perioadele de rugăciune însemnau pentru profet rupere totală de realitate: „A’isha a spus: ‘Apostolul lui Dumnezeu, pacea să fie cu el, vorbea cu noi și noi cu el, dar când venea vremea rugăciunii era ca și cum nu ne-ar fi cunoscut și nici noi pe el’”¹¹. Unele tradiții spun că a petrecut o vreme în pustiu, la fel ca „Ilie, Iisus sau călugării creștini”¹², după care au început să apară primele manifestări mistice și mesaje profetice. În fiecare an urca Muntele Hira, de lângă Mecca, pentru a se dedica rugăciunii și meditației în singurătate, timp de o lună. La sfârșitul fiecărei perioade înconjura de șapte ori sanctuarul ce adăpostea *Ka’ba*, înainte de a se întoarce acasă¹³. Învățăturile și viața lui Mahomed dovedesc tendințe ascetice și mistice: „Dacă ați ști ce știu eu, ați râde mai puțin și ați plânge mai mult”¹⁴. Când Ali l-a întrebat ce să facă pentru a nu pierde timpul, Profetul i-a răspuns: „Învăță să te cunoști pe tine însuși!”¹⁵.

¹⁰ *Ibidem*, p. 27.

¹¹ Al-Ghazali, *Inner Dimensions of Islamic Worship*, Translated from the *Ihya* by Muhtar Holland, The Islamic Foundation, 1983, p. 26.

¹² Geoffrey Parrinder, *Mysticism in the World's Religions*, Sheldon Press, London, 1976, p. 122; W. Montgomery Watt, *op. cit.*, p. 44.

¹³ Ibn Hisham, *The Life of Muhammad*...p. 104 sq; cf. ‘Abd al-Haqq Ansari et.al.(eds.), *Islam*, Pitala, Punjabi University Press, 1969, pp. 54-55 și Edward Gibbon, *The History of the Decline and Fall of the Roman Empire*, J.B. Bury, London, 1909-1914, vol. 5, p. 360.

¹⁴ La Arthur J. Arberry, *An Introduction to the History of Sufism*, Orient Longman, New Delhi, 1992, p. 21. Într-un alt loc se spune: „Dacă L-ați cunoaște pe Dumnezeu așa cum ar trebui cunoscut, ați merge pe mare, iar munții s-ar muta la strigătul vostru”. A.J. Arberry, *Sufism*, p. 28.

¹⁵ E.H. Palmer, *Oriental Mysticism. A Treatise on Sufistic and Unitarian Theosophy of the Persians*, London, 1966., p. 51. Imaginea unui Mahomed însetat de iubirea divină, hălăduind prin munți în căutarea unirii cu divinul a fost preluată de la al-Ghazali (1058-1111), care colectează unele tradiții orale timpurii, dar nu este împărtășită unanim de învățați. Ascetismul excesiv al lui Mahomed poartă amprenta idealizării lui de primii sufi-asceti, care au elaborat *hadith* și le-au pus fie pe seama

Profesorul J.C Archer a încercat să arate că experiențele lui religioase reprezentau stări de autentic misticism: „a fost un mistic în sens tehnic și aceasta nu numai ca atitudine mentală, ci și ca practică¹⁶. Teoria se bazează pe interpretarea unor versete coranice, dintre care unele sunt de-a dreptul suspecte.

Experiențele mistice ale lui Mahomed, în special în perioada meccană, sunt puse în legătură cu revelațiile și relatate pentru a-și întări autoritatea de leader. Mecca era un oraș cu multe probleme sociale și religioase, de care Mahomed nu era străin. Însuși statutul lui de copil orfan îl va fi făcut să reconsidere rolul comunității, care putea fi determinat numai de o reformă religioasă. Deși se acreditează ideea că el ar fi primit revelațiile numai după o pregătire specială, se pare totuși că la multe dintre acestea Khadija a fost martoră, ea devenind prima care le transmitea celor din jur, întărind astfel autoritatea lui de om ales al lui Dumnezeu. După ce comunitatea s-a format, experiențele mistice nu au mai fost necesare, iar accentul a început să fie pus pe „poruncile divine”, nu pe *misterele* ce erau tot mai mult atribuite sufiștilor¹⁷. Credința are valoare mică dacă cel credincios nu-și manifestă deplin și necondiționat încrederea în Dumnezeu, abandonându-I-se lui. Prin această încredere, spune profetul, până și inima celui mai păcătos dintre oameni trece de la starea de frică naturală la cea speranță neclintită în iertarea lui Dumnezeu. Ea îl face pe om partenerul lui Dumnezeu în plan emoțional, apoi îl conduce spre dragostea de Dumnezeu.

Islamul sunnit vorbește cu mare rezervă despre experiențele personale ale credincioșilor musulmani cu Dumnezeu transcendent. Totuși, unele hadith-uri pun pe seama lui Mahomed afirmații mistice de genul: „Pământul și cerul Meu nu mă încap, dar inima slugii Mele mă cuprinde” sau „Eram o comoară ascunsă care se voia cunoscută; de aceea am creat lumea, ca să mă cunoască”¹⁸.

Profetului, fie a unor însoțitori ai acestuia.

¹⁶ J.C. Archer, *Mystical Elements in Muhammad*, New Haven, 1924, p. 112.

¹⁷ Fazlur Rahman, *Islam*, Second Edition, University of Chicago Press, Chicago and London, 1979[1966], p. 128.

¹⁸ A.J. Arberry, *op. cit.*, p. 28.

„Călătoria din noapte”

Cea mai însemnată experiență a Profetului descrisă în *Coran* se referă la călătoria din noapte, prin ceruri la Ierusalim. Se pare că a fost vorba despre o „răpire” sau o „ascensiune” (*miraj*) a spiritului Profetului, deși pe seama ei s-a scris foarte mult. Este vorba despre faptul că, într-o noapte profetul, trezit din somn, a fost răpit pe un cal alb înaripat, numit Buraq, până la al șaptelea cer, în proximitatea lui Dumnezeu. În timpul călătoriei a fost însoțit de îngerul Gavriil până la Ierusalim, la Bayt al-Maqdis, apoi a intrat în moscheie (Al-Aqsa), unde i-a văzut pe profeții vechi în rugăciune și care i-au recunoscut superioritatea. Aici a fost singurul care a auzit vocea lui Dumnezeu din tron, care i-a spus: „Mahomed, dacă nu vei vorbi tu, Eu voi vorbi; dacă te vei considera nevrednic să-mi slujești Mie, voi face universul slujitorul tău, ca fiecare atom să Mă preamărească în numele tău”¹⁹. Opinia că l-ar fi văzut pe Dumnezeu a fost negată chiar de Aisha.

Evenimentul a fost interpretat spiritual, ca progres mistic în ceruri succesive, până la Dumnezeu: „Stăpânul înțelepciunii care i s-a arătat cu înfățișarea lui adevărată, când se afla în zarea cea mai înaltă, apoi s-a apropiat și a coborât mai jos, încât s-a aflat la două băți de arc sau chiar mai aproape. Și i-a revelat Robului Său ceea ce i-a fost revelat. Oare vă îndoiiți de ceea ce a văzut? L-a mai văzut el la o altă coborâre, la Sidrat al-Muntaha, lângă care se află grădina Adăpostului, când lotusul era acoperit de ceea ce îl acoperă. Privirea nu s-a abătut și nici nu a trecut mai departe. El a văzut unele dintre semnele cele mai mari ale Domnului său” (53,6-18). La finalul călătoriei, Dumnezeu îl încredințează că este cel ce trebuia să aducă o nouă lege religioasă pentru a da celor de pe pământ ceea ce i s-a dat lui din cer. De atunci, profetul a trăit constant nostalgia întoarcerii la trăirea extazului ceresc, pe care îl recomanda fiecăruia în starea de rugăciune, ca fiind cea mai înaltă treaptă spre Dumnezeu. Episodul va servi ca prototip pentru mulți asceți musulmani în convingerea că Dumnezeu „răpește” sufletul misticului și i se revelează în mod tainic, într-o iubire incomunicabilă prin cuvinte²⁰. Fiecare rugăciune era considerată ocazie de ascensiune spirituală și apropiere de Dumnezeu.

¹⁹ *Ibidem*, p. 29.

Tradiția consideră că această întâlnire spațială a dat definitiv autoritatea Profetului de a întemeia religia islamică în care Dumnezeu descoperă oamenilor ceea ce i-a descoperit lui Mahomed în ceruri.

Revelațiile profetice

Revelațiile au fost întotdeauna puse în legătură cu reclusiunea profetului și în locuri pustii²¹. În timpul acestora se poate să fi avut și primele experiențe ale luminii pe care o atribuie ființei lui Dumnezeu. Tor Andrae²² folosește o serie de argumente potrivit cărora elementele mistice și doctrinare prezente la Mahomed au rădăcinile în predicția creștină siriacă. Posibilele contacte cu monahii creștini erau mult mai dese decât cu evreii care-i respinseseră predicția, îndepărtându-l de Ierusalim ca centru spiritual inițial al predicării revelațiilor sale.

Ideile creștine în contextul istoric nu erau prezente numai pe linia doctrinară autentică, ci proveneau din surse variate, între care cele de origine eretic nestorian și monofizit. Unele influențe sunt de proveniență îndoielnică, cum ar fi evangheliile apocrife²³. Potrivit relatărilor lui az-Zuhri, care o citează pe Aisha, soția preferată a Profetului, „începutul descoperirii Mesagerului lui Dumnezeu a fost o vedere adevărată. Ea a venit ca zorii dimineții”. La vârsta de 40 de ani are loc întâlnirea în noapte cu îngerul Gavriil care îi poruncește pentru întâia dată să „citească”²⁴. Montgomery²⁵ analizează descrierea făcută îngerului și concluzionează că

²⁰ Jafar Sadiq, analizat de Nwyia, *Exégèse coranique et langage mystique*, Dar-el-Machreb, Beirut, 1970, p. 187.

²¹ Mircea Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. III, trad. de Cezar Baltag, Ed. Științifică, București, 1991, p. 66.

²² *Mohammed, the man and his faith*, translated by Teophil Menzel, London, Allen & Unwin, 1936, p. 126 s.u.

²³ Watt Montgomery, *op. cit.*, p. 28. Ideea eronată despre Treime ca fiind formată din Tatăl, Fiul și Fecioara Maria trebuie să fi fost de sorginte sectară creștină.

²⁴ La Ibn Sa'd, *Taqabat*, I,1, 129-130, reluat în traducere engleză la F.E. Peters, *Judaism, Christianity and Islam. The Classical Texts and their Interpretation*, Princeton University Press, New Jersey, 1990, pp. 153-154. În acest eveniment, Alfred Guillaume vede o paralelă cu modul de pregătire și trimitere a mesajului dumnezeiesc prin profeții evrei; *Islam*, Penguin Books, New York, 1977, p. 28.

²⁵ *Muhammad at Mecca*, p. 42-43. Există motive să credem și că Mahomed a crezut că aceste viziuni vin de la Dumnezeu însuși, care se arată. Nu există nici o

ar reieși că cel pe care îl văzuse Mahomed era de fapt Dumnezeu care i-a poruncit să înceapă să profetească. Dincolo de interpretări, evenimentul a fost atât de profund încât Mahomed hotărăște să se sinucidă. Un glas ceresc, se pare al îngerului Gavriile, îl aclamează ca Apostol și-l face să renunțe: „Stăteam în picioare, dar am căzut în genunchi; apoi am fugit; umerii au început să îmi tremure. Am intrat în camera Khadijei și i-am spus: ‚Acoperă-mă până ce îmi trece spaima’. Dar el a venit la mine și mi-a spus: ‚O Mahomed, tu ești Mesagerul lui Dumnezeu’²⁶. De acum încolo, de fiecare dată când îndoiala sau disperarea îl cuprind, îngerul Gavriil îi apare pentru a-l întări și încuraja.

Se poate vorbi despre o perioadă de relativă pregătire pentru chemarea profetică, petrecută pe durata a trei ani. Două Sure, *al-Alaq* și *al-Duha* descriu revelații cu un caracter mai personal, despre care se crede că aparțin acestei perioade. Ea a servit ca perioadă de trecere de la conștiința unei alegeri personale, la cea de Mesager al lui Dumnezeu, cu rol public. Este foarte posibil ca în această perioadă Mahomed să fi convertit pe cei mai apropiați la învățătura lui, convingându-i de autenticitatea revelațiilor și chemării sale de profet.

Un semn al profeției este „mantaua” cu care el îi cere Khadijei să îl acopere și care devine nelipsită din revelațiile ulterioare. Ea are atât înțelesuri metaforice, simbolice, cât și practice. Există mai multe interpretări ale acestei „mantale”: unii biografi consideră că Mahomed se acoperea cu această manta ori de câte ori primea o revelație; alții susțin că după fiecare experiență, Profetul resimțea o stare de înfrigurare, ceea ce-l determina invariabil să se acopere. Keneth Cragg vede în ea, pe de o parte un gest de concentrare și intimitate cu Dumnezeu la primirea mesajului, dar nu respinge nici ideea tradițională a mantalei ca semn de autoritate a profeției²⁷. Într-o altă variantă i se atribuie rolul de „tehnică deliberată de a induce starea mistică”. Astfel, înfășurarea în manta nu ar fi avut o conotație practică, ci spirituală, cu scop de izolare a subiectului mistic de elementele exterioare, care i-ar fi distras atenția și ar fi împiedicat

mențiune a îngerului Gavriil până în perioada medineză; cf. R. Bell, *Mohammad's Call*, în „The Muslim World”, XXIV, 1934, pp. 13-19.

²⁶ Apud Watt Montgomery, *op. cit.*, p. 40.

²⁷ Keneth Cragg, *The Event of the Qur'an*, London, 1971, p. 34.

concentrarea. Nu se poate ști cu precizie dacă într-adevăr Mahomed își „provoca” experiențele extatice, asemeni yoghinilor, sau își dezvoltase, cu vremea, o anumită tehnică de „ascultare” a mesajului, în timp ce recita în șoaptă cele primite.

Islamologii evită să pună la îndoială sinceritatea lui Mahomed în a reda ceea ce a primit cu adevărat, dată fiind disponibilitatea lui de a suferi pentru ideile pe care le propoveduia.

Discuții și controverse s-au ridicat în jurul modului în care Profetul primea revelațiile: din multiplele interpretări, reținem că Dumnezeu i-ar fi „sugerat” mesajul sau i l-ar fi transmis sub forma unei reverberații de clopot. Mesajele erau transmise direct de un înger cu chip de om sau pur și simplu le descoperea în inima sa; uneori se face mențiunea că Dumnezeu îi vorbea „de după vâl”²⁸. Inevitabil, stările de extaz erau epuizante, provocându-i adeseori transpirație abundentă, chiar în zilele friguroase, precum și stări de suferință și disperare ce alternau cu stări de râs nestăpânit.

Teologii musulmani acreditează mai multe modalități în care ar fi avut loc aceste revelații: Dumnezeu l-a vorbit prin sugestie, fie direct, fie prin intermediul unui mesager, de presupus un înger. Ideea unei comunicări verbale a făcut ca, o bună perioadă de timp, Coranul să nu fie tradus pentru că „a fost dictat din cer”. Mesajul ar fi fost transmis prin sugestie sau inspirație din exterior, direct în mintea receptorului (26,192-194). Ideea mesajului transmis în aceeași manieră, prin intermediul îngerilor, este de dată mai târzie. Potrivit unei tradiții, însuși profetul mărturisește că revelațiile vin uneori asemeni sunetului unui clopot care este înțeles după ce reverberațiile încetează, sau prin intermediul unui înger humanoid care i se adresează într-un limbaj pe care îl poate înțelege. A doua manieră de revelare este cea care Dumnezeu sugerează că Profetul nu a avut viziuni, ci a primit adevărul sub formă criptată, fapt vizibil și din unele *Sure* a căror înțelegere lasă foarte mult spațiu imaginației. A treia manieră de revelație îl are ca „partener” al Profetului pe îngerul

²⁸ *Coranul* 42, 50-52: „Nu-i este dat omului ca Allah să-i vorbească decât prin inspirație, ca de după vâl sau trimițându-i un mesager care să-i descopere, cu îngăduința lui Allah, ceea ce vrea El [...]. Așa ți-am trimis, prin porunca noastră, inspirația pe care n-ai cunoscut-o”.

Gavriil, deși numele lui nu apare până în perioada medineză. Îngerul ar fi transmis și făcut inteligibil profetului mesajul lui Dumnezeu.

Cert este că nu modalitățile în care s-au primit revelațiile sunt importante, ci conținutul lor. Dacă a fost vorba despre o inspirație internă sau de halucinații, ar fi subiect pentru profesorii de psihologie, dar constatările nu vor constitui niciodată dovada validității sau falsului în conținut. Pentru istoricul religiilor partea esențială constă în a stabili dacă Mahomed făcea distincție între ceea ce primea ca revelație și propriile sale gânduri. Fenomenele fizice care acompaniau stările de intensă trăire religioasă nu fac obiectul fenomenologiei religiilor. Este ușor să se afirme că profetul a avut epilepsie și, în consecință, revelațiile lui nu au valoare. Argumentul care desființează o astfel de supoziție este că, dacă în cazul epilepsiei, victima suferă o regresie a capacității mentale în timp, Mahomed și-a păstrat integritatea fizică și intelectuală până la sfârșitul vieții.

Mahomed – Omul Desăvârșit

Mahomed are un rol demn de imitat și admirat. Textul coranic prin care se reprezintă superioritatea lui de esență față de ceilalți oameni este: „Dacă-l iubiți pe Dumnezeu, urmați-mă!” (3, 31). Acesta face din Mahomed modelul oricărei sfințenii. Starea lui de elevație spirituală nu poate fi depășită sau egalată. Deși este văzut ca cel mai însemnat dintre mistici, acest atribut al lui Mahomed nu poate fi susținut științific, ci reprezintă rodul pietății urmașilor lui²⁹. El a fost trimis ca mediator între oameni și Dumnezeu și, de aceea, după formă, el aparține rasei umane, dar anterior, el a fost „inhabitat de atributele Sale” încât, potrivit lui Jafar Sadiq, numai cel ce îl recunoaște pe Mahomed ca Profet, îl acceptă pe Dumnezeu ca Domn³⁰, iar „cel care știe calea lui Dumnezeu, o urmează fără greutate [...]; singura călăuză spre Calea lui Dumnezeu este imitarea

²⁹ Sidney Spencer, *Mysticism in World Religions*, Penguin Books, London, 1963, p. 298.

³⁰ Paul Nwyia, *Exégèse coranique et langue gemistique*, Dar el-Machreb, Beirut, 1970, p. 184. Textul pare să fie o reflexie a celui din Evanghelia după Ioan: „Cel ce M-a văzut pe Mine, L-a văzut pe Tatăl...” (Ioan 14, 9).

Mesagerului și lucrărilor lui, stărilor sufletești și cuvintelor”³¹. Caracterul mistic al învățaturii sale este redat fie aluziv, fie direct, pe scurt în *Coran*³².

Cu mult înainte ca sufii celebri precum Abu Yazid sau Al-Hallaj să fi dat glas experiențelor lor mistice, Mahomed afirmă „Cine m-a văzut pe mine l-a văzut pe Dumnezeu”³³, fără a fi fost acuzat, ca ceilalți, de blasfemie. Snouck Hurgronje³⁴ evită să-l includă pe Mahomed într-o anumită categorie, dar afirmă că „om normal nu a fost cu siguranță” și că avea „un sentiment de superioritate spirituală dezvoltat în chemare, a cărei formă a fost în mare măsură hotărâtă de influențele iudaice și creștine”.

Statutul Profetului este unic și redat în tradiția islamică prin ideea de *Element Primordial* sau *Om Desăvârșit*. Acesta este elementul mijlocitor, cel care primește mesajul de la Dumnezeu și îl oferă creației. Însuși Mahomed decretează învățătura când spune: „Primul lucru pe care l-a creat Dumnezeu a fost sufletul meu”, sau „Sufletul meu a fost Elementul Primordial”³⁵. În consecință, musulmanii îl consideră pe Mahomed profet înainte chiar de crearea lumii și în veșnicie, după ce a părăsit această lume, pe baza afirmațiilor personale, respectiv: „Eram profet când Adam era încă pământ și lut”, iar „După mine nu mai există profet”. De aceea, autorii biografiilor timpurii îi atribuie tot felul de calități și puteri, de cele mai multe ori subiective³⁶. De pildă. Dumnezeu a

³¹ Annemarie Schimmel, , *Mystical Dimensions of Islam*, Chapel Hill, 1975, p. 473.

³² Exemplele coranice fac deseori referire la călătoria nocturnă, de care nu s-a învrednicit decât profetul: Surele 17,1; 53,1-12; 81,19-25.

³³ La E.H. Palmer, *Oriental Mysticism. A Treatise on Sufistic and Unitarian Theosophy of the Persians*, London, 1966, p. 96.

³⁴ În lucrarea *Mahomedanism*, p. 43.

³⁵ La E.H. Palmer, *Oriental Mysticism. A Treatise on Sufistic and Unitarian Theosophy of the Persians*, 1969, p. 43. Ideea este de sorginte gnostico-maniheică, despre Lumina Primordială. Tustari afirmă chiar că Lumina lui Mahomed a fost făcută înainte de timp, din lumina lui Dumnezeu și din aceasta a creat lumea; Fazlur Rahman, *op. cit.*, p. 142; cf. Ioan 1, 1-10.

³⁶ Câteva sugestii de metodologie a studiului vieții Profetului, în Earle H. Waugh, *The Popular Muhammad; Models in the Interpretation of an Islamic Paradigm*, în lucrarea colectivă *Approaches to Islam in Religious Studies*, edited by Richard C. Martin, The University of Arizona Press, Tucson, 1985, pp. 41-58.

creat lumea din Lumina lui Manomed, iar din inima lui l-a făcut pe Israfil (Serafiel), cel mai puternic dintre îngerii. El este cel mai aproape de Dumnezeu. Rațiunea lui Mahomed a fost făcută din lumina Numelui Divin, iar din lumina rațiunii lui Mahomed, l-a făcut pe Azrael, îngerul morții. Sufletul lui Mahomed a fost făcut de Dumnezeu din propria Lui esență, punând în el toate contrariile.

O perspectivă patologică

După cum am afirmat, personalitatea profetului a creat multe dispute la nivelele dintre cele mai înalte, cu privire la autenticitatea revelațiilor sale și a calității de profet. Interpretarea apologetică, izvoarele conduc la o imagine pozitivă, luminoasă a întemeietorului Islamului. Nu putem să nu menționăm, hiar și în trecut, alte poziții, pe baza aceluiași izvoare, însă într-o interpretare critică. Mai întâi, se pare că versiunea autentică a vieții lui Mahomed, scrisă de Ibn Ishaq este detul de realistă, chiar nefavorabilă profetului. Iată cum îl prezintă Profesorul Margoliouth: „Pentru a-și atinge scopurile, nu se dă înapoi de nici o metodă și aprobă comportamentul lipsit de scrupule al adepților, dacă este spre folosul propriu. Profită la maxim de curajul meccanilor, dar nu le recunoaște meritul. Organizează asasinat și întregi masacre. Caracterul lui de tiran al Medinei este mai mult al unui șef de bandă de hoți, iar politica lui economică este de a provoca jafuri și a împărți prada, după principii care de la început au desființat ideea celor ce-l urmează despre dreptate. Este el însuși un libertin desfrânat, care încurajează aceeași patimă la cei ce-l urmează. Pentru tot ceea ce face, este întotdeauna pregătit să se apere cu invocarea autorizării din partea divinității. Este imposibil să găsește vreă doctrină pe care să nu fie dispus să o abandoneze pentru a-și atinge scopul politic. În câteva ipostaze din cariera lui s-a lepădat chiar de unitatea lui Dumnezeu, și-a negat calitatea de profet. Este cea mai dezagreabilă imagine a unui întemeietor de religie și nu se poate spune că a fost făcută de un dușman ...nici nu s-a încercat mai târziu să se discrediteze aceste aspecte din biografia lui, care arată cele mai urâte aspecte ale caracterului profetului”³⁷. Până în secolul al XIX, dealtfel, nu au fost elaborate lucrări

³⁷ În *Encyclopedia of Religion and Ethics*, vol. 8, p. 878.

istorico-critice despre islam și profetul lui, subiectul constituind o lume nouă, pe care europenii o cunoșteau doar parțial. Odată cu traducerea în germană și engleză a lucrării lui Ibn Hisham, a început și studierea fenomenologică a islamului, cu interacțiunile lui, studiu determinat și de extinderea fără precedent a misiunii creștine europene în țări musulmane din Orientul îndepărtat sau Africa. Opera de căpătâi pentru această perioadă de critică este cea a lui William Muir³⁸, scrisă lucid și documentat, după o lungă perioadă trăită în India în calitate de trimis al coroanei Angliei, fără a face concesii de o parte sau de alta.

Creștinii care au avut de suferit de pe urma luptelor și opresiunii instaurate de noua religie l-au considerat întotdeauna pe Mahomed de departe cel mai malign dintre marii oameni ai istoriei. A fost poreclit Mahound, adică „prințul întunericului”. El ar fi propagat ideile religioase din dorința de a-și satisface pofta de putere, direcție care a fost îmbrățișată de mulți specialiști europeni, în paralel cu idealizarea caracterului lui de către teologii musulmani. Aceștia din urmă nu exclud posibilitatea unor greșeli, dar nu le pun pe seama unui fals deliberat. Alte critici se referă la temperamentul lui pătimaș și desfrânat. Nu puțini sunt cei care cred că Mahomed este un „caz patologic” sau un „geniu bolnav”³⁹, ale cărui experiențe pot fi explicate prin hipnoză, autosugestie, alienare mentală sau epilepsie. „Ipoteza că suferea de epilepsie este în mod curios confirmată de unele dovezi scrise despre experiențele sale în timpul revelației, importanța ei nefiind diminuată de probabilitatea ca simptomele să fie fost adeseori provocate artificial.. Revelațiile erau însoțite de pierderea cunoștinței, precedată sau urmată de sunetul de clopot în urechi sau de sentimentul unei prezențe ivizibile, se sentimentul fricii, până la a-l face să transpire, de răsucirea capului într-o anumită parte, de spume la gură, de înroșirea sau albirea feței, de setimentul unei

³⁸ Sir William Muir, *Life of Mahomet*, 4 volume, London, 1856-1861. Ediția disponibilă a fost tipărită la Edinburgh, în 1912.

³⁹ Între cei mai cunoscuți, doctorul A. Spencer, Theodor Noldeke, D.S. Margoliouth, Duncan MacDonald, Rodwel și Palmer; dintre aceștia, mai nuanțat pare a fi MacDonald, care-l cataloghează drept „poet”, apelativ greu de explicat. Argumentele lor sunt prezentate de John Clark Archer, în *Mystical Elements in Mohammed*, New Haven, Yale University Press, 1923, pp. 14-23.

teribile dureri de cap⁴⁰. Sfârșitul de secol XIX a fost marcat, din această perspectivă, de apariția multor lucrări, scrise de pasionați ai domeniului, sociologi, medici, filosofi, literați, fiecare căutând să sublinieze un aspect sau altul al personalității „patologice” a profetului.

Studii critice mai noi îl arată drept un medium șamanistic, scenele descrise mai sus fiind în flagrantă contradicție, comparativ cu aspecte ale revelației descrise în scrierile Vechiului și Noului Testament. De pildă, îngerul Gavriil nu a fost recunoscut de Mahomed, ci de unchiul lui creștin, Waraqa, potrivit tradiției, dar Waraqa moare prea devreme ca să mai confirme adevărul celor descrise de tradiția orală musulmană. Același înger îl forțează pe Mahomed să „citească” fără ca puterea cerească să realizeze că Mahomed era analfabet. Mai mult, îngerul îl „strânge” până îl înfricoșează încât vrea să se sinucidă, în vreme ce nu mai există nici o narațiune care să-l arate pe Gavriil atentând fizic la integritatea cuiva. Concluzia ar fi că puterea spirituală de care se vorbește nu a fost îngerul Gavriil și, chiar dacă ar fi fost el, apariția nu putea să înspăimânte, ci dimpotrivă, să învețe și să atragă, ca în cazurile lui Noe, Avraam, Moise, Ilie, Isaia, sau chiar Zaharia și Maria, în Noul Testament.

Într-o altă lucrare, Alfred Guillaume, traducătorul *Vieții lui Mahomed*, afirmă: „Mahomed se considera a fi un shair, adică un posesor de cunoștințe esoterice care sunt în general atribuite unui duh familiar care este numit jinn sau shaytan”⁴¹. Spaima profetului devine inexplicabilă dacă se acceptă că revelația primită prin înger, respectiv că el este mesagerul lui Dumnezeu, trebuie să aducă bucurie.

Studii contemporane îl arată ca victimă a unor stări de transă de tip șamanic: „Experiența chemării la viitorul șaman se resimte printr-un imbold irezistibil de care nu poate scăpa decât dacă începe să „șamanizeze”. Este limpede din experiențele siberiene că bărbatul care a devenit șaman nu dorește să facă tot ceea ce face, dar este condus și forțat de „spirite”, iar în final, ca să nu moară, alege singura cale accesibilă, aceea de a deveni șaman. El nu poate să mai evite cererile spiritelor care îl

⁴⁰ H. Margoliouth, *Mohammed*, p. 46, apud, Arthur Jeffery, *The Quest of Historical Muhammad*, în „The Muslim World”, vol. 16, 1926, p. 341 ș.u.

⁴¹ Alfred Guillaume, *Islam*, p. 28.

afundă tot mai adânc în boala sa („boala șamanică”), chiar dacă adeseori încearcă să se opună. El trebuie să intre în starea impusă, de boală mentală, din care nu are ieșire decât fie dacă moare, fie dacă preia rolul de șaman”⁴².

Se știe că înainte de a deveni oficial șaman, tânărul se separă de lume, preluând de cele mai multe ori o chemare ereditară spontană. În mod tradițional, cei care devin șamani prin propria decizie nu sunt la fel de puternici ca cei care sunt amuși și forțați să devină. Metodele de pregătire sunt stranii, variind de la deprinderea unor incantații, până la transe provocate, vise, substituiri spirituale etc. Plecând de la aceste considerații, trecând prin perioada de reclusiune, modul cum este descrisă prima revelație și revelațiile ulterioare, adeseori contextuale, au făcut pe unii specialiști să concludă că Mahomed a avut transe șamanice, pe fondul unei nervozități duse până la isterie și nu a primit un mesaj revelat. El a experimentat toate simptomele: vis combinat cu delir, călătoria sufletului prin noapte, în cercuri celeste, imposibilitatea de a se mișca, dereglări termice ale corpului, treceri subite de la stări de disperare la accese de râs nestăpânit.

Se poate, chiar pe baza surselor arabe, concluziona că tipul de inspirație explicat pe larg în atât de multe hadith-uri este mai degrabă specific șamanismului decât inspirației. Comportamentul lui diferă de cel al profeților Vechiului Testament, dar este apropiat de cel al unor presupuși profeți precum Bahauallah, întemeietorul religiei Baha’i sau Joseph Smith, fondatorul mormonismului.

Concluzii

Pentru Mahomed, Dumnezeu este singurul Creator și Ființa necauzată. Nu ni se spune în *Coran* nici dacă Dumnezeu a existat înainte de a fi existat lumea, nici dacă va veni o vreme când El va exista fără lume; cu atât mai puțin ni se vorbește despre iubire ca motiv al creării lumii, al susținerii, transformării și ridicării ei la un nivel spiritual superior. Coordonatele principale ale *Coranului*, covârșitoare ca pondere, reprezintă reglementarea relațiilor în comunitate, pocăința și supunerea

⁴² Andreas Lommel, *The World of the Earlz Hunter*, London, 1967, p. 126.

necondiționată a individului față de Dumnezeu decât o perspectivă mistică. Abia mai târziu sufiștii vor dezvolta aceste idei, ajungând fie spre identificarea lui Dumnezeu cu lumea, fie la înglobarea lumii în Dumnezeu⁴³.

Imitarea Profetului este o obligație caracteristică fiecărui musulman. Experiențele nu se repetă dar trebuie interpretate și personalizate, fiecare membru al comunității musulmane trebuind să-și asume a anumită disciplină, care face din Islam un mod de viață, disciplină care privește, pe de o parte aderarea la învățăturile coranice, iar dpe de alta retrăirea vieții lui Mahomed, prin post, rugăciune, milostenie, luptă, pietate față de Dumnezeu și Profet. Ascensiunea Profetului este model pentru experiențele extatice, deși în esența Sa, Dumnezeu rămâne necunoscut pentru ceilalți. Nimeni nu poate depăși pe Profet. El rămâne model și prin viața care a trăit-o. De exemplu, celibatul nu este apreciat, deși femeia este văzută ca subiect al păcătuirii. Totuși, fiecare musulman are obligația de a contribui la întărirea comunității.

Pietatea musulmană este practică, fără speculații metafizice care să predice prioritatea intenției asupra faptei. Ea pune accentual pe curăția interioară, slujirea și supunerea față de Dumnezeu. Starea generală este marcată de pesimism: musulmanul nu știe niciodată cum va răspunde la judecata divină. Viața trecătoare nu are nici o valoare, fiecare zi este o apropiere de moarte. Musulmanul nu trebuie să se atașeze de lucrurile acestei lumi, pe care o detestă. Ea are valoare doar în măsura în care o pregătește pe cea viitoare, dar nu se știe nici un moment dacă faptele și credința îl vor feri de mânia divină. Numai așa se explică de ce în islam idealul nu mai este sfântul, ca în creștinism, ci supusul, iar poziția Profetului este indestructibil legată de Dumnezeul căruia fiecare musulman i se supune până la sacrificiul suprem.

Mahommed – the psychological profile of a prophet

⁴³ Geoffrey Parrinder, *op. cit.*, p. 128.

***Abstract:** An attempt to release the Prophet of Islam from the confines of idealism wherein he was placed by the theologians, the ulema, to understand him as a psycho-physical and mystical profile. The idea was sparked by the existence of suphi brotherhoods who take the Prophet Mahommed as the model of Muslim mysticism and bestow upon him a whole series of virtues that support their practices. The personality of Islam's founder has been the object of research not only for historians of religions, but also for men of letters, doctors, poets, and politicians. Regarded as providential man, genius, seal of the prophets, charismatic political man and religious leader, mentally disabled, poet, or charlatan, Mahommed remains a mysterious figure of the Arab world who will continue to cause much admiration and concern in the modern world.*